

Vol energie voor een ambitieus klimaatbeleid

De voorbije maanden kregen we talrijke aanwijzingen dat de klimaatverandering volop bezig is en catastrofale gevolgen kan hebben. Nochtans zijn alle middelen voorhanden om de klimaatcrisis te lijf te gaan.

Tekst: Steven Vanholme

Onrustwekkende records

De temperatuurrecords blijven zich opstapelen. Het eerste decennium van deze eeuw was het warmste sinds het begin van de metingen. En al was het de voorbije winter eerder koud in West-Europa, wereldwijd was het in de eerste jaarhelft nooit warmer dan dit jaar.

“Tegen 2075 moet zonne-energie tot 75% van de wereldenergiebehoefte kunnen leveren”

Het internationaal panel van klimaatwetenschappers (IPCC) laat er geen twijfel over bestaan: om het

probleem beheersbaar te houden, moet de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen vanaf 2015 dalen. En niet zomaar een beetje: volgens een aantal recente studies moet de uitstoot decennia lang dalen aan een tempo van 3% per jaar. Veel meer dus dan de lang omstreden Kyoto-doelstelling.

Nieuwe klimaatop

Van 29 november tot 10 december wordt in Cancún (Mexico) een nieuwe poging ondernomen om tot wereldwijde klimaatafspraken te komen. Er staan enkele belangrijke deelakkoorden op de agenda, onder andere over het terugdringen van de ontbossing. Een akkoord hierover zou ook voor de biodiversiteit een zeer goede zaak zijn. Tot een globaal akkoord komt het waarschijnlijk nog niet; daarvoor lopen de meningen te ver uiteen.

Kansen

Eigenlijk is het verrassend dat de wereldleiders zich zo terughoudend opstellen. Het is algemeen geweten dat er nog zeer veel besparingsmogelijkheden zijn. We verlichten de hemel, verwarmen de straat en verslijten onze banden sneller dan onze schoenen. Anderzijds is de sector van de hernieuwbare energie in volle evolutie. De windenergiesector groeit met 20 tot 30% per jaar en stelt wereldwijd een half miljoen mensen te werk. Ook zonne-energie zit sterk in de lift. Als we daar nu massaal in investeren kan die tegen 2100 voorzien in 75% van de wereldenergiebehoefte.

Duidelijke beslissingen

Hoewel de evolutie steeds sneller gaat en een eigen dynamiek ontwikkelt, is een internationaal klimaatakkoord met bindende doelstellingen nodig. Nu kiezen voor een geleidelijke overgang naar een koolstofarme economie biedt meer perspectieven dan een welles-nietesscenario met heftig schommelende energieprijzen.

Foto: Linea Trovata

Natuurpunt en energie

Zonnen voor meer natuur

Natuurpunt trekt mee aan de kar voor hernieuwbare energie. Het mooiste en meest succesvolle voorbeeld daarvan is "Zonnen voor meer natuur". Met dit project bieden we onze leden de mogelijkheid om kwaliteitsvolle zonnepanelen te installeren tegen zeer scherpe prijzen. Sinds de start, eind 2008, hebben we bijna 800 installaties geplaatst. Op naar de 1000! Ook het opvolgproject "Grote daken gezocht" komt op dreef. Op pagina 31 lees je daar meer over.

Energie van eigen huize

Het voorbije jaar werden eveneens belangrijke stappen gezet voor de ombouw van onze loodsen tot klimaatvriendelijke werk- en opslagplaatsen. Isolatie met ecologische materialen en de installatie van zonnepanelen gaan daarbij hand in hand. In Molenstede (Diest) naderen de verbouwingen hun einde. In Ekeren starten we nog deze maand. Hier komt er zelfs een primeur: een houtskeletbouw met een volledig in het dak geïntegreerde zonnepaneleninstallatie. Op het dak van het secretariaat van Natuurpunt Educatie (Turnhout) maakten we ruimte voor een andere nieuwe technologie: daar werd een reflecterende laag aangebracht en nu wordt gemeten of dit een positief effect heeft op de opbrengst van de zonnepanelen.

Bij al die projecten werken we intensief samen met onze partner Linea Trovata.

Energie van eigen bodem

We zoeken ook onverminderd door naar nuttige toepassingen voor onze beheerresten. Het gaat daarbij onder andere om het gebruik voor de opwekking van warmte en elektriciteit. Onlangs kwam het tot een samenwerking met een landbouwer die kassen verwarmt met houtsnippers. In de Zuiderkempen voeren we maaisel af naar een vergistingsinstallatie, voor de productie van groene stroom. Ondertussen hebben we met proeven aangetoond dat het netto-energiepotentieel van maaisel uit natuurgebieden, in de buurt komt van het netto-energiepotentieel van maïs. Er blijven wel een aantal praktische problemen. Het maaisel moet immers vers en in zeer kleine stukjes afgevoerd worden naar de vergistingsinstallatie.

Verhakselen van snoeiafval tot houtsnippers. Foto: Frederik Naedts

Voor de realisatie van die projecten krijgen we steun van de Koning Boudewijnstichting en het Fonds voor Duurzaam Afval- en Energiebeheer.

Energiebeleid

Daarnaast volgen we het Vlaams en Europees energiebeleid op. Het voorbije jaar besteedden we veel aandacht aan biomassa. Europese en nationale regels hebben het gebruik, en de import, van biomassa sterk doen toenemen, maar het wordt nu stilaan duidelijk dat dit beleid zeer veel ongewenste gevolgen heeft. De massale vernietiging van regenwoud voor de aanleg van palmolieplantages is daar het meest sprekende voorbeeld van.

In het eerste geval weten we allemaal waar we aan toe zijn, en kunnen zowel wijzelf als grote projectontwikkelaars ons voorbereiden op een zekere toekomst. Besparingsmaatregelen en kiezen voor groene stroom zijn dan geen berekende gok meer, maar de enige rationele keuze. In het tweede geval loopt iedereen een andere richting uit. Terwijl de ene trots is op z'n wagen die 5% minder uitstoot, investeert de andere in steenkoolcentrales.

"Er is nood aan een internationaal klimaatakkoord met bindende doelstellingen"

Cijfers

De milieubeweging vraagt, net als het IPCC, dat de uitstoot van broeikasgassen ten laatste in 2015 een "piek" bereikt, en daarna zeer snel afneemt. Omdat de uitstoot van een aantal groeilanden zeker nog 1 of 2 decennia zal blijven stijgen is het cruciaal dat landen met een hoge uitstoot per inwoner het voortouw nemen. Zo moet Europa zich nu al engageren om de eigen uitstoot met 40% te verminderen tegen 2020 (t.o.v. 1990). Studies tonen aan dat dit niet alleen mogelijk is, maar dat onze economie daar zelf versterkt zou uitkomen, met veel toekomstgerichte jobs en een afnemende afhankelijkheid van buitenlandse energiebronnen.